

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/189/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121203487
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5121203487.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, v spore žalobcu: G. C., nar. X.X.XXXX, bytom C. - B. XXX, X. B., právne zastúpený: P&P Legal s.r.o., so sídlom Miletičova 21, Bratislava, IČO: 51 037 301, proti žalovaným: 1/ MUDr. G. T., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, X., 2/ Ing. C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/X, X., 3/ Ing. P. J., nar. X.X.XXXX, bytom K. XXXX/X, X., žalovaný v rade 3/ zastúpený splnomocneným zástupcom Ing. C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/X, X., o zaplatenie 25 000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 17C/26/2021-81 zo dňa 27. júna 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaným v rade 1/ až 3/ proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 25 000 eur s príslušenstvom, teda úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 19.2.2021 do zaplatenia a žalovaným v rade 1/ až 3/ proti žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Žalobca bezdôvodné obohatenie skutkovo vymedzil tak, že dôvod, na základe ktorého sa poskytlo plnenie - zmluva o budúcej zmluve, spočiatku existoval, no dodatočne odpadol. Skutková podstata bezdôvodného obohatenia získaného z plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol, dopadá na tie prípady, kedy v čase poskytnutia plnenia existoval právny dôvod plnenia, ktorý však následne v dôsledku ďalšej právnej skutočnosti odpadol, stratil svoje právne účinky. Spornou ostala otázka, či žalovaným ako budúcim predávajúcim vznikol nárok na zmluvnú pokutu vo výške 25 000 eur dohodnutú v článku III. predmetnej zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, a teda či na strane žalovaných došlo k bezdôvodnému obohateniu tak, ako to vymedzoval žalobca. Z obsahu zmluvy o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 24.7.2020 (ďalej ZoB) bolo nesporné, že predmetom zmluvy bol odplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam evidovaným na LV č. XXXX ako KNC parc. č. 1240 o výmere 3041 m² - orná pôda, k. ú. D. P. a tento predmet budúcej kúpnej zmluvy bol presne a určite špecifikovaný. ZoB bola uzatvorená na dobu určitú, a to do dňa 11.12.2020, teda presne určená lehota na uzatvorenie riadnej kúpnej zmluvy. Povinnosti účastníkov zmluvy boli jednoznačne špecifikované v článku II. bod 1, kde kúpna cena bola dohodnutá vo výške 121 641 eur a zároveň je aj presne určená cena a spôsob zálohových platieb v bode 2. Zároveň v článku III. bod 3 bolo dohodnuté, že budúci kupujúci vyzve písomne budúcich predávajúcich na uzavretie kúpnej zmluvy, a to tak, aby k samotnému podpisu kúpnej zmluvy došlo najneskôr do 11.12.2020. Jednoznačne v bode 2 čl. III. zmluvy je dohodnutá medzi účastníkmi zmluvná pokuta za porušenie povinností v prípade, že nedôjde k uzavretiu kúpnej zmluvy do záväznosti tak, že budúci predávajúci vrátia budúcemu kupujúcemu len časť poskytnutej zálohy vo výške 50 000 eur, a to v

prípade, ak do 11.12.2020 nedôjde k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, zmluvná pokuta bude v tomto prípade 25 000 eur v prípade neuzavretia kúpnej zmluvy. V prípade, že k uzatvoreniu kúpnej zmluvy nedôjde pričinením sa zo strany budúcich predávajúcich, títo sú povinní vrátiť celú časť poskytnutej zálohy 75 000 eur. Či bola riadne dohodnutá zmluvná pokuta, túto otázku riešil ako predbežnú.

Mal preukázané, že neboli splnené podmienky § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ), aby bola zmluva o budúcej kúpnej zmluve neplatná, a to z dôvodu, že sú presne a určite špecifikované podstatné náležitosti budúcej kúpnej zmluvy a zároveň bola jasne a určite dohodnutá zmluvná pokuta aj ohľadne porušenia zmluvných povinností v prípade, že nedôjde k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, ako to vyplýva z čl. III. bod 2. Pri porušení zmluvných podmienok a pri porušení zmluvných povinností vzniká právo zmluvnej strany na zaplatenie zmluvnej pokuty voči druhej zmluvnej strane, ktorá porušila svoju povinnosť podľa zmluvy, ktorá je zabezpečená zmluvnou pokutou.

Hoci žalobca tvrdil, že pred uvedeným termínom 11.12.2020 vyzýval žalovaných ako budúcich predávajúcich na uzavretie zmluvy, avšak písomná výzva žalobcom na uzavretie zmluvy nebola v priebehu trvania zmluvného záväzku do 11.12.2020 doručená a počas tohto konania preukázaná. Povinnosť uzavrieť kúpnu zmluvu mali žalovaní v rade 1/ až 3/ až po doručení písomnej výzvy zo strany žalobcu (budúci kupujúci), a to tak, aby k samotnému podpisu kúpnej zmluvy došlo najneskôr 11.12.2020. Povinnosť z uzavretej ZoB zmluvne porušil samotný žalobca, keďže do uvedeného termínu nepredložil písomnú výzvu na uzavretie kúpnej zmluvy tak, aby k samotnému podpisu došlo najneskôr do 11.12.2020. V ZoB sa žalobca, ako budúci kupujúci jednoznačne zaviazal, že na základe jeho písomnej výzvy doručenej budúcim predávajúcim dôjde k samotnému podpisu a budúci predávajúci sa zaviazali, že uzavrujú kúpnu zmluvu po splnení podmienok a po doručení výzvy. Pokiaľ ide o výsluch svedka, na ktorého sa v rámci komunikácie so žalovanými žalobca odvolával, zdôraznil, že zmluva o budúcej kúpnej zmluve bola uzavretá medzi stranami sporu, a teda vyjadrenia bez relevantných dôkazov sú v tomto konaní irelevantné. Zo žiadneho iného dôkazu nebolo preukázané, že by (či už v čase uzavretia ZoB, alebo v následnom období) žalobca nemohol splniť svoje zmluvné povinnosti tak, ako sa zaviazal v zmluve. Nešlo teda ani o plnenie nemožné, ktoré by malo za následok neplatnosť právneho úkonu. Pokiaľ poukazoval na vyhlásenie núdzového stavu od 1.10.2020 a uzavretie ZoB 24.7.2020, teda v čase, kedy žiadna zo zmluvných strán nemohla predvídať vyhlásenie núdzového stavu, dospel k záveru, že v danom prípade predmetom zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, ktorú uzavreli strany sporu, nie je plnenie nemožné, čo by malo za následok neplatnosť právneho úkonu. V danej veci ani nemožno konštatovať, že žalovaní zavinili porušenie povinností zo zmluvy o budúcej zmluve a sú povinní vrátiť celú časť poskytnutej zálohy. Žalovaní listom zo 7.1.2021 ukončenie zmluvného vzťahu adresovali žalobcovi a vyzvali ho na oznámenie čísla účtu, ktorú výzvu doručovali až po ukončení záväznosti ZoB dňom 11.12.2020. Nebolo preukázané, že vzájomné rokovania ohľadom uzavretia riadnej kúpnej zmluvy medzi nimi prebiehali. Listinu zo dňa 7.1.2021 nemožno považovať za vypovedanie už zaniknutej zmluvy, ale len žiadosť žalovaných o oznámenie platobného miesta na vrátenie časti poskytnutého plnenia po skončení záväznosti ZoB.

Bolo nepochybne preukázané, že sám žalobca ako budúci kupujúci nesplnil svoje povinnosti (vyzvať písomne budúcich predávajúcich na uzatvorenie kúpnej zmluvy do 11.12.2020) podľa ZoB, ktorá bola uzatvorená medzi účastníkmi 24.7.2020 a zároveň nie sú žiadne dôvody na určenie neplatnosti tejto zmluvy, prípadne neplatnosti v časti o určení zmluvnej pokuty, preto vznikla povinnosť budúcich predávajúcich vrátiť budúcemu kupujúcemu len časť poskytnutej zálohy 50 000 eur, keďže zmluvná pokuta za porušenie povinností bola dohodnutá vo výške 25 000 eur.

Pri rozhodovaní o platnosti dojednania o zmluvnej pokute z hľadiska dobrých mravov prihliadol na funkciu zmluvnej pokuty, a to preventívnu, uhradzovaciu a sankčnú. Dospel k záveru, že zmluvná pokuta, ako bola dohodnutá medzi stranami, vo výške 25 000 eur nie je v rozpore s dobrými mravmi vo vzťahu ku kúpnej cene, ktorá bola dohodnutá vo výške 121 641 eur, avšak použitie moderačného oprávnenia je na mieste iba vo výnimočných prípadoch a pri výrazne neprimeranej zmluvnej pokute (kedy výška mnohonásobne prevyšuje majetkové právo, ktoré bolo zmluvnou pokutou zabezpečené), pričom v danej veci sa o takýto prípad nejedná. Zmluvná pokuta vo výške 20 % z kúpnej ceny nebola neprimeraná vzhľadom na záujem budúceho kupujúceho (žalobcu, ktorý sám oslovil žalovaných ako podielových spoluvlastníkov) a zámer žalobcu pokračovať v obchodných aktivitách so svojim spoločníkom.

Okrem zabezpečovacej funkcie zmluvná pokuta plní aj funkciu paušalizovanej náhrady škody a veriteľovi tak uľahčuje pozíciu v prípadnom spore, pretože nemusí preukazovať výšku škody a právo na pokutu má, aj keď mu žiadna škoda nevznikla. Zmluvná pokuta vymedzená stranami sporu, ktorých zmluvná voľnosť nie je obmedzená, dostatočne zohľadňuje hodnotu a význam zabezpečenej povinnosti a s názorom žalobcu, že zmluvná pokuta je neprimerane vysoká sa nestotožňuje. Zmluvná pokuta má v prvom rade čeliť porušeniu povinnosti a znamená, že ak bude zabezpečená povinnosť splnená, bola hlavná funkcia

zmluvnej pokuty (prevenčná funkcia) vyčerpaná. V danom prípade zabezpečená povinnosť zmluvnou pokutou nebola plnená, a teda odpadá funkcia prevenčná, ktorá nemotivovala samotného žalobcu k splneniu zmluvnej povinnosti.

Zmluvnú pokutu posudzoval z pohľadu sankcie pre toho, kto povinnosť porušil, ktorú povinnosť nahradiť zmluvnou pokutou činí nezávislou na vzniku škody. Dohodnutá výška zmluvnej pokuty je vzhľadom na hodnotu zabezpečovanej povinnosti primeraná a v nadväznosti na účel uzatvorenia dohody o zmluvnej pokute, t. j. z pohľadu obsahu samotného kontraktu s prihliadnutím na očakávanú výšku zaplatenia kúpnej ceny. Vychádzal zo skutkového vymedzenia nároku žalobcom a z toho, akým výsledkom bol ukončený vzájomný zmluvný vzťah. Sankčný charakter zmluvnej pokuty vyplýva z toho, že účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť, postihuje nepriaznivým následkom v podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku, a preto výšku zmluvnej pokuty vo výške 20 % považoval s prihliadnutím na zabezpečovaciu funkciu za primeranú.

Na základe uvedeného nebolo preukázané, že na strane žalovaných došlo k bezdôvodnému obohateniu. Žalovaným v rade 1/ až 3/ ako úspešnej procesnej strane nárok na náhradu trov konania nepriznal, keď z obsahu spisového materiálu vyplýva, že im v aktuálnom konaní preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky v súvislosti s uplatnením a bránením práva ako trovy konania nevznikli. Uvedené rozhodnutie vydal v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcich procesnú ekonomiu rozhodnutí priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.

2. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku v celom rozsahu podal odvolanie žalobca. Poukázal na to, že žalovaní nevyzvali žalobcu na uzatvorenie riadnej kúpnej zmluvy, nezaslali mu pripravený návrh kúpnej zmluvy k nahliadnutiu, a teda nevyvinuli žiadnu iniciatívu, smerujúcu ku splneniu záväzkov, vyplývajúcich z uzatvorenej ZoB. Žalobca si svoje povinnosti riadne splnil, čo preukazuje aj uhradenie dojednanej zálohovej platby. Namiesto akejkolvek snahy o uzatvorenie kúpnej zmluvy žalovaní zaslali list označený ako „ukončenie zmluvného vzťahu“ zo dňa 7.1.2021, a teda od počiatku vzniknutej situácie sa vyhýbali akejkolvek snahe o dohodu, smerujúcu k zmierlivému uzatvoreniu celého sporu a nemajú záujem ani o uzatvorenie vopred dojednanej kúpnej zmluvy. Predpokladom zodpovednosti za získané bezdôvodné obohatenie nie je protiprávne konanie obohateného, ani jeho zavinenie, ale objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva. Podstatou bezdôvodného obohatenia je teda zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo/17/2009. Bezdôvodné obohatenie v tomto prípade spočíva v tom, že právny dôvod, na základe ktorého sa poskytol plnenie (ZoBZ) spočiatku existoval, no dodatočne odpadol. Má za to, že s uvedenou skutočnosťou bezdôvodného obohatenia sa súd prvej inštancie dostatočne nevysporiadal, čím dospel k mylnému záveru. Rovnako sa súd nedostatočne vysporiadal s poukazom na vznik vyššej moci, keď ZoBZ bola uzatvorená ešte v čase pred samotným vyhlásením núdzového stavu na celom území SR. O vyhlásenom núdzovom stave žalovaní mali vedomosť a boli o ňom informovaní prostredníctvom médií a žalobca dokonca niekoľkokrát túto skutočnosť prízvukoval, keďže jeho finančné prostriedky na kúpu pozemku mali pochádzať od jeho financujúcej banky. V čase vyhlásenia núdzového stavu bola spolupráca s akoukoľvek financujúcou bankou nesmierna komplikovaná, až takmer nemožná na účel, za ktorým plánoval žalobca pozemok využiť. Vyhlásenie núdzového stavu nastalo 1.10.2020, teda po uzavretí ZoBZ, kedy žiadna zo zmluvných strán nemohla predvídať vyhlásenie tohto núdzového stavu. Za okolností, vylučujúce zodpovednosť nahradiť akúkoľvek škodu, sa považuje prekážka, ktorá nastala nezávisle od vôle povinnej strany a bráni jej v splnení jej povinnosti, ak nemožno rozumne predpokladať, že by povinná strana túto prekážku, alebo jej následky, odvrátila, alebo prekonala. Žalobca teda nemohol predvídať vznik vyššej moci a ani uvedený nepriaznivý vplyv vyššej moci pri samom uzatváraní ZoBZ so žalovanými. Žalobca si mal splniť svoje povinnosti počas trvania núdzového stavu, avšak počas pretrvávajúcich pandemických opatrení, ktoré jednoznačne a neodškriepiteľne obmedzovali každú fyzickú aj právnickú osobu.

Podľa ich právneho názoru je neodškriepiteľné, že dojednanie zmluvnej pokuty v čl. III. bod 2 pri nesplnení si povinnosti zo ZoBZ, je neprijateľne vysoké. Táto zmluvná pokuta nesmie byť neprimerane vysoká. V danom prípade má za to, že sa jedná o neprijateľne vysokú zmluvnú pokutu vo výške 20,5 % z celkovej dojednanej ceny. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozsudok NS ČR sp. zn. 2 Odon/111/97, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/252/2012. Súd vôbec neprihliadal na argumenty prednesené žalobcom a považoval za nesprávne využitie moderačného práva. Uvedený postup považuje za nesprávny a v plnej miere sa s ním nestotožňuje. Súd sa s otázkou zmluvnej pokuty a jej prijateľnosti nesprávne vysporiadal s prihliadnutím na ustálenú súdnu prax.

V neposlednom rade súd nevykonával navrhované dôkazy zo strany žalobcu a neprihliadol na výsluch svedka p. C. K., ako aj ku vykonaniu dôkazov komunikácie po ukončení zmluvného vzťahu. Súd prvej inštancie predmetnú vec super rýchlo posúdil, čím dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a vec skončil na prvom pojednávaní.

V zmysle ustálenej judikatúry ESLP, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu SR vyplýva, že ako základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak i právo podľa č. 6 ods. 1 dohovoru v sebe okrem iných práv a záruk zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie ESLP Georgidias v. Grécko z 29.5.1997, Recueil III/1997, ako aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03. Z uvedených dôvodov navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalovaní 1/ až 3/ vo vyjadrení k odvolaniu uviedli, že trvajú na svojom pôvodnom vyjadrení a stotožňujú sa s rozhodnutím súdu v plnom rozsahu. V odvolaní žalobcu sú uvedené klamstvá, ktoré odporujú skutkovej podstate, ich tvrdeniam, zisťovaniam a rozhodnutiu. Voči týmto tvrdeniam sa ohradzuje a vedľa ich vyvrátiť. Žiadajú prihliadnuť na závery dokazovania okresného súdu a zamietnuť odvolanie v celom rozsahu.

4. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359 a § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (platnosť uzatvorenia zmluvnej pokuty, jej funkcie, ako aj jej primeranosť; rozpornosť zmluvnej pokuty s dobrými mravmi; porušenie zmluvnej povinnosti žalobcom), na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom a prejednávajúcu vec vecne správne posúdil. Nakoľko odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku zodpovedá kritériám v § 220 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov, v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje a v podstatných bodoch naň odkazuje. Na zdôraznenie správnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie poukazuje iba na niektoré ďalšie skutočnosti (§ 387 ods. 2 CSP).

6. Nemožno prisvedčiť odvolacej námietky žalobcu, že žalovaní v rade 1/ až 3/ ho neoslovili, a ani nevykonali žiadnu iniciatívu za účelom uzatvorenia riadnej kúpnej zmluvy, nakoľko zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve uzatvorenej medzi sporovými stranami dňa 24.7.2020 jednoznačne vyplýva, že si zmluvné strany dohodli, že práve sám žalobca písomnou formou osloví žalovaných na uzatvorenie riadnej kúpnej zmluvy, a to tak, aby k podpisu tejto zmluvy došlo najneskôr do 11.12.2020. Žalobca v konaní nepreukázal, že by žalovaných písomne vyzval na uzatvorenie riadnej kúpnej zmluvy a ani, že ich hocikým iným spôsobom kontaktoval ohľadne uzatvorenia riadnej kúpnej zmluvy. Žalobca si nesplnil svoju povinnosť, ku ktorej sa zaviazal v zmluve o budúcej zmluve, ktorá povinnosť bola v zmluve riadne a zrozumiteľne špecifikovaná. Pokiaľ aj žalobca preukazoval určitú komunikáciu cez sms správy, alebo e-mail, išlo o komunikáciu už po zániku zmluvy o budúcej zmluve, a to uplynutím doby 11.12.2020, alebo išlo o komunikáciu medzi žalovanými a jeho obchodným partnerom K., ktorý však nebol účastníkom zmluvy o budúcej zmluve a nebol zaviazaný k žiadnej povinnosti. Žalobca nepreukázal, že nezavinil porušenie svojej povinnosti (aj s poukazom na núdzový stav - viď bod 8. tohto odôvodnenia), v zmysle § 545 ods. 3 Občianskeho zákonníka (ďalej aj OZ).

7. Pokiaľ žalobca namieta, že bol vyhlásený núdzový stav v čase medzi uzatvorením zmluvy o budúcej zmluve a dobou uplynutia, na ktorú bola táto zmluva uzatvorená, z ktorého dôvodu nemal možnosť žalovaných osloviť na uzatvorenie riadnej kúpnej zmluvy, odvolací súd konštatuje, že napriek tomu, že bol vyhlásený núdzový stav, žalobca nepreukázal, že skutočne tak, ako tvrdí v odvolaní, nemal možnosť jednať s bankovými subjektami, teda, že oslovil niektorý bankový subjekt, ktorý s ním odmietol počas tohto núdzového stavu jednať. Prípadne, ak takáto skutočnosť nastala, nepreukázal, že oslovil žalovaných písomnou formou (hoci aj inou formou), na uzatvorenie dodatku a predĺženie doby účinnosti zmluvy o budúcej zmluve, do kedy má byť uzatvorená riadna kúpna zmluva. Žalobca sa týmto spôsobom nesprával.

8. V zmluve o budúcej zmluve bola dohodnutá riadne a zrozumiteľne zmluvná pokuta v prípade, že žalobca poruší svoju povinnosť, a to písomne vyzvať žalovaných k uzavretiu riadnej kúpnej zmluvy najneskôr do 11.12.2020 a odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zmluvná pokuta vo výške 20 % z dohodnutej kúpnej ceny za predaj nehnuteľnosti je v primeranej výške a zodpovedá prejavenej vôli účastníkov zmluvy o budúcej zmluve. Súd pri posudzovaní výšky zmluvnej pokuty sa má spravovať hodnotou a významom zabezpečenej povinnosti. Nie je možné prijať akýsi sadzobník, ktorý by číselne určoval, aká výška zmluvnej pokuty je neprimerane vysoká, nakoľko neprimeranosť výšky zmluvnej pokuty nemožno zovšeobecňovať, ale musí sa posudzovať v každom konkrétnom prípade osobitne. Zásada zmluvnej voľnosti strán by nemala byť podriadená zásade rovnosti zmluvných strán, ktorej prejavom by mala byť aj vyváženosť zmluvy, pokiaľ ide o práva a povinnosti strán. Pri úvahe o rozsahu zníženia neprimerane vysokej zmluvnej pokuty treba vychádzať len z kritérií vymedzených v § 545a OZ, a žiadne ďalšie kritéria nemôžu byť zohľadnené. Je vecou zmluvných strán, či považujú za nutné zabezpečiť splnenie svojich záväzkov zmluvnou pokutou, ako aj vecou vzájomnej dohody, o ktoré záväzky pôjde a aká vysoká bude zmluvná pokuta. Hľadisko vyváženosti zmluvy však z tohto aspektu nemá oporu v zákone a nemôže byť ani dôvodom na zníženie neprimeranej vysokej zmluvnej pokuty. Žalobca sa sám dobrovoľne zaviazal k zaplateniu zmluvnej pokuty v konkrétnej výške, a prípade že si nesplní svoju povinnosť vyplývajúcu mu zo zmluvy. Už pri podpise zmluvy bol oboznámený s jej obsahom, napriek tomu pristúpil k uzavretiu tejto zmluvy.

9. Podľa § 544 ods. 1 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenie zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Podľa § 545a OZ neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

10. Vzhľadom na vyššie konštatované odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil spolu so závislým výrokom o nároku na náhradu trov konania žalovaných, keď v danom prípade, hoci žalovaní boli úspešnou sporovou stranou s poukazom na čl. 17 základných princípov CSP z dôvodu hospodárnosti vyslovil, že im nepriznáva nárok na náhradu trov konania, keď evidentne im žiadne trovy konania v konaní nevznikli.

11. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté zhodne ako súd prvej inštancie, kedy žalovaní v rade 1/ až 3/ mali aj v odvolacom konaní plný úspech, avšak zo spisu im nevyplývajú žiadne trovy odvolacieho konania, a preto rovnako s poukazom na čl. 17 základných princípov CSP vyslovil, že im nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

12. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)